

Ne drži doma denarja! Franc Čeh, veletrgovec iz Murske Sobote, je prinesel podružnici Narodne banke v Mariboru celi šop tisočakov, ki so bili obžgani od plamenov. Omenjeni je pripovedoval, da se je v okolici Murske Sobote dne 22. maja vnela bajtarju koč. Začela je goreti tudi omarica, v kateri je imel pogorelec shranjenih 150 jurjev. V zadnjem trenutku je rešil denar, od katerega je bilo 70 tisočakov že povsem uničenih, o veljavnosti 80 bodo še pa sklepali pri Narodni banki.

Na evharistični kongres v Ljubljani

bodo vozili posebni vlaki:

1. vlak: Maribor—Ljubljana. Vstopijo udeleženci na postajah: Maribor, Hoče, Orehovavas-Slívnic, Rače-Fram, Pragersko, Slovenska Bistrica. Na ta vlak se pripeljejo udeleženci iz postaj: Ptuj, Hajdina, Sv. Lovrenc in Cirkovce. Voznina znaša 39 Din tja in nazaj (od Ptuja do Pragerskega je treba priti z rednim vlakom in ga plačati).

2. vlak: Konjice — Poljčane — Ljubljana. Vozi iz Konjic, stoji na vseh postajah do Poljčan, kjer stopijo vsi na 2. naš vlak v Poljčanah. Tu vstopijo tudi domačini. Ta vlak bode sprejemal tudi udeležence na postajah Sladka gora in Ponikva. Cena je 33 Din za vse postaje enako, za tja in nazaj.

3. vlak: Ljutomer—Ljubljana. Do Ljutomera se morajo udeleženci voziti z rednimi vlaki, tu vstopijo v naš 3. vlak. Ta bo sprejemal udeležence na vseh postajah Ljutomer—Ormož—Moškanjci. Cena za vse postaje enako: 47 Din za tja in nazaj.

4. vlak: Grobelno—Ljubljana. Na ta vlak vstopijo vsi, ki so se z rednim vlakom pripeljali na progi Rogatec—Grobelno, nato vsi, ki vstopijo na postajah: Grobelno, Sv. Jurij, Štore, Celje, Laško. Cena za vse postaje enako: 29 Din za tja in nazaj.

5. vlak: Velenje—Ljubljana. Na postaje Slovenjgradec—Velenje se žal ne moremo ozirati. Treba se je pripeljati do Velenja z rednim vlakom in ga posebej plačati, nato pa stopiti

v naš 5. vlak v Velenju. Ta vlak bo stal na vseh postajah: Velenje—Petrovče. Cena voznine je 33 Din za vse postaje enako, za tja in nazaj. Udeleženci s proge Prevalje—Maribor se pripeljejo v Maribor z rednim vlakom in imajo polovično vožnjo do Maribora, od tu pa se peljejo z nami v 1. vlaku.

6. vlak: Brežice—Ljubljana. Vozi iz Brežic in sprejema udeležence na vsah postajah do Zidanega mosta. Cena za vse postaje enako 29 Din.

S postaje Rimske Toplice do Trbovelj imate ugodnejšo vožnjo, ako se peljete z rednimi vlaki in zahtevate le polovično vožnjo. Posebne vlake smo organizirali le na dolžino z vsaj

100 km, ker so pač taki predpisi. Vozni red ša objavimo!

Prijavite se pri domačih župnih uradih! Tam poleg voznine vplačate še: za kongresno knjižico 4 Din, za znak 1 ali 2 Din in, če hočete, skupno prenočišče, še 3 Din.

Posebni vlaki bodo imeli dovolj prostora. Vozili se bomo kot brzovlak. Kdor se vozi s posebnim vlakom, se mora držati le tega posebnega vlaka!

Gospode župnike prosimo, da prijavijo z dopisnico, koliko je udeležencev, da lahko že v binokstnem »Slovenec« poročamo, kateri vlak gotovo vozijo.

Pogoj prave vzgoje.

Francoski škof Fenelon je bil izvrsten vzgojeslovni pisatelj in hkrati tudi vzgojitelj. Dobil je kakor častno tako težko nalogo, da vzgoji nečaka francoskega kralja Ludvika XIV., ki je bil določen za prestolonaslednika. Škof Fenelon je dobro poznal resnico, ki jo potrjuje izkustvo: »Nikdo ne zna dobro ukazovati, ako se ni prej naučil dobro ubogati.« Hotel je torej princa predvsem naučiti uboganja. To pa je šlo prav težko. Princ je bil neubogljiv kakor mlad konj. Da bi mu ne dajali potuhte tisti, ki so bili z njim v zvezi, jih je škof Fenelon prosil, naj nikdar ne kritizirajo njegovih naredb in ukorov princa, naj ne stopijo na njegovo stran, marveč naj vedno podpirajo škofa in njegove vzgojne ukrepe. Storili so to. Če se je dal princ od svoje strastnosti zapeljati k nepokorščini, niso z njim hoteli spregovoriti niti besede ne. Ta splošni molk je odprl princu oči. Spoznal je svojo temeljno napako. Vdal se je svojemu škofovskemu vzgojitelju. Postal je značaj.

Veliki škof Fenelon je ravnal po glavnem vzgojnem navodilu: K pravi vzgoji je potrebna sloga in vzajemnost vseh vzgojiteljev. To velja predvsem za družino. Vzgoja ne uspe ter ne more roditi dobrih sadov, če oče in mati nista složna med seboj ter se pri vzgoji ne podpirata. Kar zida eden, drugi ruši. Čudež bi bil, če bi v taki hiši otroci moralno prospevali in v kreposti rastle. Ako žena ruši ugled in oblast moža, mož pa oblast in ugled žene, kako more potem ostati ugled in oblast staršev napram otrokom?! Škof Fenelon kliče v svoji knjigi »Vzgoja deklet« staršem: »Ne mislite, da ostanejo vaše napake otrokom skrite!« Med najusodnejše napake pa spada nespornost in nesloga staršev. Krivda je ali na tej ali na oni strani, dostikrat na obeh. Znani dominikanski pater Weiss piše: »Mož more napram ženi sicer imeti preveč ljubezni, nikdar pa ne preveč spoštovanja.« Isto velja tudi o ženi napram možu. Blagor družini in mladini, ako se vzgojna volja staršev kaže in deluje kot enotna, kot ena volja po načelih krščanske vzgoje!

Sv. Lenart v Slov. gor. Prosvetno društvo »Zarja« pri Sv. Lenartu uprizaro v nedeljo, dne 2. junija, po večernih ob 3. popoldne »materinski dan«. Okoliščine so nanesele, da je

pretežni večini člani onih stenjevskih družin, katerim je bil Grga Pasarič kum ali boter.

Stroga pa zaslužena obsodba je zadovoljila ter pomirila ljudska razdraženost radi roparskih umorov pod krinko bogastva ter kumstva. Narod se je le hudoval, ker je pobegnil izpred vešal tolovajski glavar. Kljub skrivnostnemu zginutju Grga Pasarič ni postal ljudski junak ter ljubljenec. Ne omenja ga nobena pesem ter ljudska pripovedka. S popolnim molkom se je maščeval nad njim priprosti narod, ker je bil brezsrčen tolovaj in zavraten morilec!

IV.

Razkuževalna komisija je še sicer obstojala v spodnjih krajih, vendar le na papirju. Po žalostnih dogodkih, katere smo opisali v prejšnjem poglavju, je bil strah najvišjih komisarjev pred kmečko revolucijo močnejši nego skomine po mastnih dnevnicah.

Kar noč je vzela vodilno gospodo razkuževalcev. Pustili so po svojih sedežih škropilnice z zalogami hudičevega olja in se niso več vrnili. Zapustili so ušivci v brežiškem okraju bridke spomine, trtni uši

pa niso storili najbrž nič žalega. Uničevanje trtne uši je požrlo velike vsote; uspehov ni bilo nobenih.

Po razhodu Hanslove komisije je opravila trtna uš v primeroma kratkem času to, kar so še prepustili razkuževalci. Leta 1885 so bili stari vinogradi od Brežic do Št. Petra pod Sv. gorami uničeni. Samevalo je še po gričih ter holmih nekaj trt, ki so pa rodile kislino, da se Bog usmili. Mesto trte je poglala zel in praprot je prerasla one bivše vinograde, katerih niso prekopavali za posetev koruze, ovsa ali za nasad krompirja. Udarec po trtni uši je bil za nekatere vinogradnike tako hud, da se niti zmenili niso za zemljo, ki je rodila tako dolgo najboljšo vinsko kapljo.

Pogled na še pred leti tolikanj mične ter vabljive holme ter gričke je bil po opustošenju trtne uši res žalosten! Grozila je nevarnost, da bo praprot začelo spremljati v najkrajšem času vse mogoče trnje ter grmovje in bodo nastale neprodirne goščave.

Pesem o vinski kaplji ter gričkih, o konjičkih, ki skrebljajo, je utihnila, veseli čirček se je umaknil bolj v severno ležeče in še rodeče vinske lege. Kruha je bilo, kruha, a prave pijače ter dobre volje ne! Z

bankovec z velikim trudom za 5 funtov. Ravno tako poseđa archiv omenjene banke največji bankovec, ki se glasi na 1 milijon funtov. Od največjega bankovca so še tri nadaljni komadi, ki so v posesti kralja Jurija V., rodbine Rotschild in Samuel Rogers.

Ščetka za snaženje zob je stara 150 let.

Izumitelj zobne ščetke je kaznjenc Adis, ki je moral v ječo rade vstaje v Londonu krog leta 1780. Ko je bil spuščen na svobodo, je ustanovil tvornico za izdelovanje zobnih ščetk, ki obstoji še danes. Do iznajdbe Adisove so si snažili zobe na ta način, da so ovili okrog kazalca desne roke plat-

bolj pozno, bo pa tem bolj pristrčno. Na sporedu je otroška trodejanica s petjem »Materin blagoslov«, otroški simboličen prizor s petjem »Naša dobra mamica«, deklamacije, govor ter pevske točke moškega, mešanega in ženskega zbora. Iskreno vabimo vse matere od blizu in daleč ter vse, ki jim je beseda »matia ljuba in sveta.

Ljutomer. Ob priliki prvega koncerta, ki ga priredi ljutomersko okrožje Pevske zveze v Ljubljani v nedeljo dne 2. junija, Vas, cenjeni pevci in drage pevke, naša priška metropola spoštljivo pozdravlja ter Vam kliče najpristrčnejši: Dobrodošli! Ljubezen do naše pesmi Vas k nam žene. To ljubezen pa moramo tembolj občudovati in ceniti, ker se ne strašite žrtve! Ko končate z dnevnim delom, greste po eno uro in še več daleč, se zbirate okrog svojega pevovodje, se vežbate in vadite, tako, da Vam ostane malo časa za nočni počitek. Ničesar nimate drugega od teh velikih žrtve, kot to zavest, da služite s tem delom svojemu narodu in domovini in da propagirate med nami za svoje pevske ideje.

Zmučeni ste od vsakdanjega dela, žuljave in od sonca so ožgane Vaše roke, Vaših čevljev se drži zemlja težkih poti, toda Vaša srca so prožna, rahločutna in navdušena ob enem, zato se prav nič ne čudimo, da ste se združili in zbrali v mogočnem zboru, da se nam kot organizirana armada predstavite. Vaši veliki ljubezni, tej brezprimerni požrtvovalnosti, temu prelepemu misijonskemu delu na polju pevske kulture in blažitve naših src: čast in slava! Mi pa, katerim je ta prireditev namenjena, odzovimo se v mnogobrojnem številu. S tem, da bomo koncert posetili in s prispevkom, ki ga žrtvujemo v obliki vstopnine, ki je, če pomislimo, koliko truda in žrtve so prireditelji v to vložili, prav malenkosten, bomo samo pokazali, da znamo ceniti delo teh pionirjev pevske kulture med nami. Takega koncerta ne nudi vsaka prilika, zato v nedeljo dne 2. junija t. l. ob pol štirih popoldne vsi v Katoliški dom!

Velika Nedelja. Na vnebohod, dne 30. maja, bo po večernicah v Križniški dvorani lepa materinska proslava, kjer nastopijo večinoma

Živela abstinenci!

Napij se iz studenca,
živela abstinenci!

le otroci. Ta dan se bo ponovila tudi otroška igrice »Sirota Jerica«, ki je ravno za ta dan najbolj primerna. Vabljeni so vsi, a prav posebej naše matere, ker je ravno njim namenjen ta dan.

Fantovski praznik na binkoštni ponedeljek pri Sv. Tomažu nad Vojnikom. Spored: Ob pol 9 zbirališče v vojniški cerkvi. Ob 9 skupna procesija z godbo in fantovskimi prapori k Sv. Tomažu. Ob 10 slovesno sv. opravilo za fantje na prostem. Slovesnost bo vodil mil. g. stolni kanonik dr. Ivan Žagar iz Maribora. Po zaključeni slovesni proslavi skupen odhod z godbo nazaj v Vojnik. Fantje, pridite vsi iz vse dekanije in iz sosednjih župnij! Agitirajte od fanta do fanta, da pridejo vsi brez izjeme na skupni fantovski praznik!

Odprta noč in dan so groba vrata

Maribor. Umrl je v Mariboru g. Anton Simonič, oče urednika in carinskega uradnika. Ob lepi udležbi sorodnikov, prijateljev in znancev se je vršil pogreb na mestno pokopališče na Pobrežju 27. majnika popoldne. Rajnemu svetila večna luč, žalujočim ostalim naše sožalje!

Pekre pri Mariboru. Bridka smrtna kosa, katera je v minulih mesecih tekočega leta tako neizprosno kosila v limbuški fari, je pokosila tudi komaj 55 let starega, vrliga moža g. Ivana Wagner, vpokojenega zidarja na železnici in posestnika v Pekrah pri Mariboru, ki je nenadoma na otrpenju možganov dne 18. aprila t. l. zapustil ta svet ter se preselil v boljše domovino. Pokojni Ivan je bil rojen 6. marca 1880 na Bohovi v župniji Hoče ter je kot zelo spreten zidar dalje časa delal v de-

javnici državnih železnic v Mariboru. Naporno delo in pa nesrečna prirojena mu bolezen padavica sta ga prisilili, da je moral v najboljših letih zapustiti službo in iti v predčasni pokoj. Postavil si je v bližini Studencev lično hišico z majhnim gospodarskim poslopjem, kjer je ob strani svoje skrbne žene ter pridne hčerke živel. Kolikor mu je njegova nadležna bolezen dopuščala, si je s svojimi pridnimi rokami tu in tam kot spreten zidar prislužil nekaj denarja, da so on in družinica ob majhni pokojnini lažje shajali. Bil je tudi muzikalično zelo nadarjen ter je v svojih mlajših letih dolgo časa sviral pri pekerski godbi. Nepozabni rajni je bil zelo dober človek ter globokoveren kristjan. Kako ga je vse spoštovalo in rado imelo, o tem je pričal njegov veličasten pogreb na limbuško pokopališče, katerega se je udeležilo osobito veliko njegovih stanovskih tovarišev in drugih od blizu in daleč ter ogromna množica drugega ljudstva iz domače in sosednjih župnij. Počivaj v miru, nepozabni in dobri mož ter večna luč naj Ti sveti!

Limbuš pri Mariboru. V naši limbuški fari je letos v spomladni dobi smrt prav pridno kosila in ni izbirala med mladim in starim. Nenadni smrti je nepričakovano podlegla tudi gospa Elizabeta Šumenjak, soproga g. Jankota Šumenjak, upravnika banovinske trsnice in sadjarice v Pekrah pri Limbuš. Stara ne še 32 let, je nenadoma zapustila ta svet, zapustila svojega ljubljene soproga in nad vse ljubljeno edinko hčerko Jožico. Umrla je, ne da bi kdo mislil na to. Pokojna Betka je bila edina hčerka velespoštovanega, mnogoletnega žu-

neno krpico, jo omočili in drgnili z njo zobovje.

Najmanjši ptiči.

Amerikanec dr. Aleksander Wetmore je odkril na otoku Haiti pred osrednjo Ameriko ptice, ki so veliko manjše nego znani kolibri in nič večje kakor čebele. Ti najmanjši ptički so izredno bojevit in se lotijo z napadji mnogo večjih tovarišev.

Petelin s 6 m dolgim repom.

Na Japonskem in še posebno na polotoku Korea obstoja že od pamtiveka navada, da gojijo jokohama peteline z izredno dolgimi peresi v repu. V kitajskih knjigah je zabeleženo, da so poznali peteline z neverjetno

vinom je bilo pri kraju tudi z edinim praviim dohodkom v spodnjih krajih. Kmetje so obubožali v najkrajšem času. Niso imeli ne za obleko, da še za sol in tobak ne! Če je kateri prodal kak živinski rep na sejmu kje višje od Št. Petra, kjer so še ponujali po krčmah vino, se ga je pošteno nakresal v spomin, da se je mudil med bratci, ki še pijejo vince.

Kako hudo je bilo v brežiškem okraju po uničenju vinogradov, nam naj pojasni slodeči vzgled:

Prikupljiva in velika župnija Pišce pri Brežicah je bila od nekdanj na glasu kot dobra ter so bili tam mošnji gg. župniki gospodarsko trdni. Iz Pišec niti kaplani niso radi odhajali, kaj šele župniki. V dobrih časih in v dobi trsne kuč: od 1878 do 1890 je župnikoval v Pišecah g. Simon Černoša. Iz Pišec se je preselil v Slovenjgradec. Ob slovesu je rekel s priznаницe:

»Če bi ostal še nekaj časa v Pišecah, bi ne odnesel niti celih hlač radi revščine!«

Ako so poprej dobrostoječi župniki obupavali ter bežali iz teh krajev, kako je šele bilo v žepu in pri srcu navadnemu kmečkemu trpinu!

Bolj brihtni vinogradniki so se spominjali, kako

so jim razlagali strokovnjaki pred nastopom ušive komisije, da je mogoča obnova po trtni uši uničenega vinograda na ameriški podlagi. Na ta način obnovljenim vinogradom uš ne more blizu.

Pretežna večina ljudi je bila pa trdneja prepričanja, da je propad vinogradov očitna kazen božja za grehe pijancev, kar je potrjeval zmiraj in zmiraj v svojih pridigah že omenjeni pišečki g. župnik Simon Černoša. Poslušalci njegovih propovedi so šli še dalje in trdili:

»Ker je opustošenje ter uničenje vinogradov kazen božja, se tudi ne bodo dali obnoviti.«

Le bore malo je bilo onih, in sicer najbolj brihtnih ter naprednih, kateri so upali, da bo prišlo do zasajanja odporne ameriške trte, ki bo rodila več in boljše vino nego stara. In ravno tem pionirjem modernega vinogradništva je manjkalo skraja preizkušenih strokovnjakov, sicer bi bilo prišlo do riganja in novih nasadov še prej.

Hočemo še omeniti, da je bil na Štajerskem najprej napaden in uničen cd trtne uši okraj Brežice. V ptujskem okraju se je pojavila ta uničevalka šele leta 1886, in sicer najprej v Goričkem vrhu, po Turškem